



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU



Fondul Social European
POSDRU 2007-2013



Instrumente Structurale
2007-2013



Investește în oameni! FONDUL SOCIAL EUROPEAN
Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Axa prioritară: 3. Domeniul major de intervenție: 3.3
Titlul proiectului: "Împreună pentru integritate, responsabilitate socială și dezvoltare durabilă"
Cod Contract: POSDRU/93/3.3/S/63280

**10
DEC
2011**

Avertizori de integritate

JURNAL DE CERCETARE ANTICORUPȚIE



Avertizare = *substantiv feminin*: 1. acțiunea de a avertiza, de a preveni; 2. a atrage cuiva atenția, a preveni pe cineva; 3. a înștiința în prealabil printr-un avertisment; a preveni; a atenționa; a preîntâmpina

Avertizare de interes public = sesizarea făcută cu bună - credință cu privire la orice faptă care presupune o încălcarea a legii , a deontologiei profesionale sau a principiilor bunei administrări, eficienței, eficacității, economicității și transparenței.

Avertizor = persoana care face o sesizare și care este încadrată într-o instituție sau autoritate publică.

Surse: Dicționarul explicativ al limbii române, ediția a II-a, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic, 1998; Noul dicționar explicativ al limbii române, Litera Internațional, Editura Litera Internațional, 2002.

Surse fotografii: FreeDigitalPhotos.net

Dreptul de Autor (Copyright) aparține Asociației Române pentru Transparență. Toate drepturile rezervate. Orice reproducere neautorizată, publică sau privată, copiere sau plagiere, constituie încălcarea acestui drept de autor. Este permisă reproducerea acestui material doar în scopul educației personale/formării profesionale, și numai pentru acele persoane care sunt înscrise în respectivul program de pregătire al Transparency International Romania (pentru care a fost pregătit acest material). Copierea, distribuția sau împrumutarea în alte scopuri, sau scopuri comerciale este interzisă. **ORICE** persoană care încălca aceste prevederi va fi ținută responsabilă pentru toate prejudiciile produse (directe sau indirecte).

VALORI

cod filosofic profund
internalizat care ser-
vește drept ghid pentru
stabilirea obiectivelor,
adoptarea deciziilor,
soluționarea conflicte-
lor și modul de com-
portament

PRINCIPII

enunțarea conduitelor
așteptate pentru onora-
rea fiecărei valori

CULTURĂ DE ORGANIZAȚIE

ansamblu de valori,
principii, filosofie, prac-
tici și cutume care defi-
nesc o instituție

Termenul de "avertizor de integritate" este unul care a apărut destul de recent în limba română. El este utilizat pentru a descrie acele persoane încadrate într-o instituție publică sau care funcționează din fonduri publice ori administrează bunuri sau resurse publice și care sesizează cu bună credință încălcări ale legii, ale deontologiei profesionale sau ale principiilor bunei administrări, eficienței, eficacității, economicității și transparenței.

Avertizorii de integritate pot face sesizări de interes public cu bună-credință, alternativ sau cumulativ, la nivelul entităților din cadrul instituției, autorității publice în care își desfășoară activitatea (de exemplu, șefului ierarhic al persoanei care a încălcat legea, conducătorului entității publice din care face parte persoana care a încălcat prevederile legale, comisiilor de disciplină sau altor organisme similare din cadrul entității publice din care face parte persoana care a încălcat legea) sau pot face sesizări entităților din afara instituției în care își desfășoară activitatea (ca de exemplu organelor judiciare, mass-mediei sau organizațiilor profesionale, sindicale sau patronale, organizațiilor neguvernamentale.

Avertizorii de integritate se confruntă frecvent cu represalii, uneori din partea organizațiilor

ei sau grupului pe care l-au acuzat, alteleori din partea organizațiilor afiliate acestora. Deși avertizorii de integritate sunt adesea protejați prin lege de represalii din partea angajatorului, au existat multe cazuri în care aceștia au fost pedepsiți pentru avertizare, prin concediere, suspendare din funcție, retrogradare, micșorări salariale sau mobbing din partea celorlalți angajați. Avertizorii de integritate sunt de obicei văzuți ca niște „martiri” pentru interesul public și răspunderea organizațională, dar există și oameni care îi consideră a fi „pârâcioși” sau lipsiți de loialitate față de instituția unde lucrează, care urmăresc doar gloria personală și faimă.

În majoritatea țărilor, avertizorii de integritate sunt protejați de represalii prin lege. Țări precum Statele Unite ale Americii, Regatul Unit și India au mecanisme eficiente și bine respectate de protecție pentru avertizorii de integritate, spre deosebire de alte țări cum sunt Australia și Canada, unde avertizorii de integritate nu sunt deloc bine văzuți, iar mecanismele de protecție a acestora sunt foarte slabe sau chiar lipsesc. În România, avertizorii de integritate au la dispoziție mecanisme adecvate de depunere a plângerilor, și le este asigurată protecția prin legislația corespunzătoare.

Istoriile săptămânii

Funcționarul Z a fost destituit din funcție de către directorul unității publice S, deși acesta din urmă nu avea competența necesară pentru a face acest lucru.

Acest act al superiorului ierarhic al funcționarului Z a fost realizat ca urmare a faptului că acesta ar fi sesizat anterior anumite încălcări ale legii privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice.

Adresându-se unui ONG care are ca obiect al activității avertizările de interes public, funcționarul Z a fost informat cu privire la drepturile sale legale în acest caz.

În urma contestării în fața instanței de judecată a concedierii sale prin nerespectarea legii și a statutului funcționarului public cu statut special, instanța a stabilit obligația instituției S de a îl reintegra pe funcționarul Z pe același post ca și înainte, precum și la plata salariilor restante.

Conform sesizării ulterioare a funcționarului X la același ONG, decizia instanței nu a fost respectată în întregime, el fiind reintegrat într-o funcție inferioară celei deținute anterior.

Adresându-se unui ONG care are ca obiect al activității avertizările în interes public, funcționarul Z a fost informat cu privire la drepturile sale legale în acest caz.

În urma contestării în fața instanței de judecată a concedierii sale prin nerespectarea legii, instanța a stabilit obligația instituției S de a îl reintegra pe funcționarul Z pe același post ca și înainte, precum și la plata salariilor restante.

Funcționara X, angajată în cadrul instituției publice Y, a formulat o sesizare, adresându-se unui ONG care are ca obiect al activității avertizările în interes public, privind identificarea unor încălcări ale legii în cadrul instituției publice în care funcționara X își desfășoară activitatea, săvârșite de către persoanele cu funcții de conducere.

Având în vedere faptul că Funcționara X a sesizat anumite aspecte sancționate prin Legea 571/2004 privind avertizarea în interes public, aceasta a dobândit statutul de avertizor în interes public. Ca urmare a sesizării funcționarei, instituția Y a decis sancționarea sa pentru divulgarea de documente secrete și comportament inadecvat, aceasta din urmă fiind eliberată din funcție. De asemenea, au fost depuse plângeri penale împotriva acesteia de către conducătorul Instituției Y, pentru divulgarea de documente secrete. Ca urmare a concedierii sale, Funcționara X a chemat în judecată instituția Y pentru eliberare ilegală din funcție.

Soluția instanței a fost reîncadrarea în funcție a funcționarei X (avertizor de integritate) și plata tuturor salariilor cuvenite perioadei în care aceasta a fost eliberată din funcție în mod ilegal și abuziv.

În ceea ce privește instituția Y, a fost demarat un control al Curții de Conturi a României care a constatat veridicitatea afirmațiilor funcționarei X, instituția fiind obligată la repararea prejudiciilor cauzate statului.

Orice asemănare între cele două istorioare nu este întâmplătoare. Dacă le găsiți, înseamnă că vă pasă! Scrieți-ne și vom încerca să facem ceva ÎMPREUNĂ!